Влада – Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 142 (1142) ♦ Середа, 2 серпня 1995 року ♦ Ціна договірна

„Поховано" 250 трильйонів. А вони мають працювати

Нині в Україні налічується понад дев'ять тисяч об'єктів, які законсервовані або ж їх будівництво тимчасово припинене. Вони займають десятки тисяч гектарів часто найродючіших земель. По суті близько 250 трильйонів карбованців «закопані» у котловани й завдають тільки збитків. У той же час для проведення, наприклад, грошової реформи достатньо було б і 70 трильйонів карбованців. Ці дані наводилися під час обговорення на засіданні Кабінету Міністрів України, яке відбулося 31 липня під головуванням Прем'єр-міністра Євгена Марчука, питання про хід виконання Указу Президента України від 14 жовтня 1993 року «Про приватизацію об'єктів незавершеного будівництва» у Запорізькій, Івано-Франківській областях та в м. Києві.

Найефективніший метод боротьби з такими «довгобудами» — це їх приватизація, яка дає змогу швидко задіяти мертвий капітал, пустити його в діло, за рахунок проведення аукціонів значно поповнити місцеві бюджети «живими» грошима. У 1995 році передбачалося приватизувати 1200 таких об'єктів. Однак, наприклад, за перший квартал їх було приватизовано... лише 0,05 відсотка на суму 12,3 мільярда карбованців. Низькими темпами з початку року проводилась ця робота у Запорізькій, Івано-Франківській областях, у місті Києві та й у ряді інших регіонів України. Серед причин такого катастрофічного становища називалися — складна методика визначення вартості подібних об'єктів, висока їх стартова ціна, відсутність потенційного покупця, мораторій, який діяв на приватизацію, та інші.

(Закінчення на 2-й стор.).

ЛАВРИ ПЕДАГОГОВІ ПІДДУБНОМУ

Приватний інститут дав фору вузам Міносвіти

У Києві, в Українському домі, відбувся конкурс- фестиваль «Майстер-бізнес-Олімп». У цьому оригінальному змаганні взяли участь студенти провідних вузів країни, в тому числі й Міжнародного інституту управління, бізнесу і права із Слов'янська Донецької області. Саме цей приватний навчальний заклад завдав нищівної «поразки» добрій дюжині команд-суперниць з державних вузів. У підсумку академіка і ректора МІУБП Федора Піддубного **(на знімку в центрі)** увінчали лавровим вінком разом з легендарними педагогами-новаторами Шалвою Амонашвілі та Віктором Шаталовим.

Стенлі Фішер — гість дорогий і бажаний

Триває візит першого заступника виконавчого директора Міжнародного валютного фонду пана Стенлі Фішера, пов'язаний з питанням виконання економічного реформування і діяльністю місії МВФ в Україні.

А про те, що Стенлі Фішер в нашій державі — гість дорогий і бажаний, свідчать його зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою, Прем'єр-міністром Євгеном Марчуком, виконувачем обов'язків першого віце-прем'єра Віктором Пинзеником, віце-прем'єром Романом Шпеком, головою правління Національного банку Віктором Ющенком.

Учора пана Фішера прийняв Голова Верховної Ради Олександр Мороз.

Торгувати, але без війни

Україна та Югославія підписали вчора угоду про торгово-економічне співробітництво. Як повідомляє «Інтерфакс-Україна», підписання документа відбулося в рамках офіційного візиту глави уряду Республіки Сербії Мирко Мар'яновича і ряду офіційних осіб уряду Югославії до Києва, який проходить 1—2 серпня.

Плановано також підписати угоду про створення міжурядової україно-югославської комісії з торгово-економічного і науково-технічного співробітництва.

У повному обсязі угода буде діяти лише після зняття режиму санкцій проти Югославії і виконуватиметься тільки в режимі санкцій.

Відбудуться переговори з представниками уряду України, а Мирко Мар'янович зустрінеться з Президентом Леонідом Кучмою.

Скорочено мовлення ГРТ

З 1 серпня набрало чинності рішення Держкомітету з телебачення й радіомовлення України про переведення трансляції громадського російського телебачення на другий частотний канал. Це рішення було прийняте у зв'язку з відсутністю договору про ретрансляцію передач ГРТ на Україну 1995 року й значної заборгованості з боку «Останкіно» Укртелерадіо.

Згідно з прийнятим рішенням, трансляції ГРТ переводять на канали, які використовують місцеві телекомпанії. Місцеві органи влади правомочні визначати обсяг мовлення ГРТ й місцевих телестудій. Як повідомляє «Інтерфакс-Україна», вони ж отримують право укладання прямих договорів з ГРТ й оплати трансляції сигналу компанії на свої області.

Ряд партій і рухів висловили протест у зв'язку з прийнятим рішенням. Зокрема, партія Громадський конгрес України заявила про намір організувати пікетування будівлі Держтелерадіокомітету України у зв'язку з обмеженням трансляції ГРТ.

НОВЕ — ДОБРЕ ЗАБУТЕ СТАРЕ?

Сьогодні в Україну з чотириденним візитом прибула парламентська делегація Республіки Корея. Її очолює заступник корейсько-української асоціації парламентської дружби Шин Же Кі. Мета візиту — ознайомлення з політичною та економічною ситуацією в Україні, зустрічі з державними і політичними діячами.

Південно-корейські правлячі кола розглядають Україну як впливовий центр, що знаходиться в Європі. З метою поглиблення діалогу з широкого кола політичних, економічних і науково-технічних питань, в парламенті Республіки Корея створена асоціація сприяння корейсько-українським відносинам — корейсько-українська парламентська асоціація дружби, до якої увійшли 45 депутатів, що ще раз переконує в народній мудрості, щодо того, що нове — добре забуте старе.

КУРС НА СЕРЕДЗЕМНЕ МОРЕ

АТ «Укррічфлот» одержало перший транш на суму близько 13 мільйонів екю від Європейського банку реконструкції та розвитку на спорудження п'яти суховантажів класу «Ріка-море». Загальна вартість проекту, як стало відомо з неофіційних джерел, становить 32 мільйони екю. Передбачено, що суховантажі здійснюватимуть перевезення на Дніпрі, Чорному і Середземному морях.

Додаткові кошти на протиепідемічні заходи

Понад 90 млрд. карбованців виділив додатково Кабінет міністрів України для проведення протиепідемічних заходів, пов'язаних з виникненням захворювань на дифтерію, холеру, гострі кишкові інфекції.

71400 млн. карбованців надано додатково урядові Криму, 19480,6 млн. карбованців — Дніпропетровському облвиконкому. Раніше було виділено додаткові кошти на боротьбу з захворюваннями на холеру в Миколаївській області.

Загальна кількість хворих на холеру в Україні, повідомляє «Інтерфакс-Україна», сягнула 337 чоловік.

Хоч виняток, зате приємний

На донецькій шахті імені Абакумова «пущено» нову комплексно механізовану лаву, яка значно поповнила виробничий потенціал цього великого підприємства. За допомогою комплексу нового покоління КД-80 тут щодоби видобувають понад 850 тонн палива, що перевищує проектне навантаження.

У номер

«Поховано» 250 трильйонів. А вони мають працювати

(Початок на 1-й стор.).

Такі об'єкти не повинні вмирати на наших очах, підкреслив Прем'єр-міністр. Необхідно внести відповідні зміни до законодавчої методики, яка стосується оцінки вартості цих об'єктів. Якщо необхідно, то сміливіше йти на їх перепрофілювання. Треба розділити незавершені об'єкти на перспективні, звичайні, які можна було б по кілька разів виставляти на аукціон, а також на абсолютно безперспективні. Необхідно запровадити такий механізм приватизації, який передбачав би продаж незавершених, перш за все неперспективних об'єктів, на пільгових умовах. Передбачено на засіданні Кабміну через три місяці знову розглянути питання про те, як виконується Указ Президента «Про приватизацію об'єктів незавершеного будівництва».

На засіданні Кабміну обговорювалося питання про стан роботи з кадрами і хід виконання Закону України «Про державну службу». В протокольному рішенні, прийнятому з цього питання, зокрема, відзначається, що істотних позитивних змін у роботі з кадрами центральних і місцевих органів державної виконавчої влади не відбулося, низькою залишається виконавча і трудова дисципліна. У цілому якісний склад державних службовців не відповідає сучасним вимогам. Однією з причин, яка не дає змоги добирати відповідні кадри, називалася, зокрема, низька заробітна плата. З цього показника держслужбовці посідають 36-е місце. Щоб виправити становище, намічено цілий комплекс заходів щодо підготовки і перепідготовки кадрів, у тому числі і навчання перспективної молоді на Заході.

На засіданні Кабінету Міністрів було розглянуто ряд інших питань.

Лютують палії

З різким засудженням нічних підпалів належних туркам закладів, що не припиняються в Німеччині, виступив міністр закордонних справ ФРН Клаус Кінкель. «Напади на турецькі заклади, що повторюються щоночі, нестерпні, і правова держава має припинити їх за допомогою всіх наявних у неї засобів», — наголошено в розповсюдженій сьогодні в Бонні офіційній заяві глави німецького МЗС. За словами міністра, як у самій ФРН, так і за кордоном поступово виникає враження, що німецька держава неспроможна покласти край цим протизаконним діям.

Холера в Одесі. Завезена

В Одесі виявлено двох хворих на холеру, якою вони заразилися не через якісь місцеві негаразди, — її завезено. Один з хворих — водій за фахом — побував у селі Богданівці Миколаївської області, де його пригостили свіжою в'яленою рибою.

Складніше у другому випадку, бо на холеру захворів хлопчик віком рік і місяць, який приїхав до Одеси з Мурманська разом з бабусею. Після виявлення у хлопчика холерного вібріону бабуся з онуком раптово зникли. Нависла реальна загроза над життям дитини, а також можливе зараження інших.

Президія Верховної Ради Криму звернулася до Президента України

з пропозицією про внесення змін до Указу Президента України від 31 березня ц.р. — передбачити право Верховної Ради на формування уряду Криму.

У розповсюдженому у Сімферополі зверненні Президії Верховної Ради Криму до Президента України Леоніда Кучми йдеться, що формування нового складу Президії Верховної Ради Криму є проявом прагнення до серйозних змін у політичному та економічному житті автономії, усвідомлення депутатами своєї відповідальності за те, що відбувається в Криму. Ми з відповідальністю заявили про те, що працюватимемо у правовому полі України на благо кримчан і народу України. Вже перші кроки нової Президії, підкреслюється у зверненні, дали позитивні результати. Прийнято Закон про держбюджет Криму, програму приватизації, інші правові акти. Активізовано роботу над новою Конституцією Автономної Республіки.

Водночас забезпечення високої ефективності в роботі як Верховної Ради, так і уряду Криму неможливе без чіткої взаємодії між цими органами влади. Як відомо, на сьогодні уряд Криму тимчасово підпорядкований Кабінету Міністрів України. Верховна Рада Криму практично позбавлена можливості брати участь у формуванні уряду і здійснювати парламентський контроль за його діяльністю. У реальному житті це призводить до погіршення взаємодії між законодавчою і виконавчою владами, що позначається на вирішенні соціальних та економічних питань, підкреслюється у зверненні.

Сергій ПАВЛІВ. (Укрінформ).

Сімферополь.

Представляємо голів Рад

ФЕНОМЕН ВАСИЛЯ СІНЬКА

***У** БУРЕМНИХ подіях творення своєї державності ми припустилися, певно, найважчої помилки, через яку жорстоко розплачуємось і досі: розгубили багатьох мудрих, досвідчених, блискучих фахівців і просто чудових людей. Натомість висунулося на чільні державні посади немало таких, хто, крім показного биття себе в груди, ні на що не здатний. От і борсаємось, от і крутимося на місці, а то й зовсім скочуємось униз.*

В. Сінько, на щастя, не став жертвою політичних ристалищ. Як мудрий хлібороб, він уперся ногами в землю та й, знай собі, творить одвічну селянську справу.

З досьє редакції:

В. Сінько народився на Київщині. Після школи і технікуму трудився в колгоспі. Трохи був зайнятий комсомольською роботою. Опісля — знову в колгосп, де й затримався на цілих 25 років. Далі — голова Макарівського райвиконкому, перший секретар райкому партії на Поліссі, а потім у Баришівці. А з 1985 року — заступник голови облвиконкому, голова обласної Ради, і ще раз голова (останнього скликання облради).

— Я дев'ять разів переїжджав з району в район, — каже він, — але за межі області — жодного разу. П'ять районів Київщини знав, як своїх п'ять пальців, а зараз — усю область. До того ж знаю не тільки керівні кадри, а й середню ланку.

— А батько й мати живі?

— Вони довгожителі. Обом під дев'яносто. Ми з сестрою не просто, як кажуть у народі, доглядаємо рідних, а весь час з ними. Може, це й додає їм віку.

— А ваші діти так до вас ставляться, як ви до своїх батьків?

— Гріх було б на них скаржитися. Сини, хоч які зайняті, а завжди до нас горнуться.

— Ви сказали, що бачите область, як на долоні. А які найважчі для вас райони?

— Найважчі райони там, де немає хороших керівників. Бо вони, як сироти. Але коли дивитися прагматично, то найбільше страждає Полісся. Там же і Чорнобиль, і землі бозна-які. Щоб родили супіски, знаєте, скільки їм добрив треба? А де їх узяти, коли ціни, як показилися. Найприкріше те, що ми тільки навчилися, врешті-решт, брати врожаї на Поліссі, як тут оці біди з державою, її фінансова неміченість. І шкода і боляче, коли бачиш, як усе оте, кров'ю і потом нажите, сьогодні нікому не потрібне. Деякі державні мужі замість того, щоб про хліб насущний думати, шукати, як здобути справжню, не лозунгову, а економічну незалежність, до політичних ігор кинулись. А з селянина тим часом останні жили тягнуть, довели його до того, що він уже посіяне не знає як зібрати.

— Я не запитуватиму, коли вам працювалося важче: раніше чи тепер, бо хліб ніколи не буває легкий. Хотів би тільки почути вашу думку, у чому ви бачите найголовніші причини нашого нинішнього складного життя?

— Передусім, у відсутності справді сильної влади, а отже, відповідальності кожного. Те, що вимальовуються якісь вертикалі, — це тільки намітки до авторитетної державної влади. Та хіба й досі у правовому хаосі не почуваються, наче риба в воді, шахраї, спекулянти, відверті бандити, які розтягли-розпродали наші цінності? Хіба нині ми можемо притягти їх до відповідальності, поставити на суд перед усім народом? Та й з керівника, який думає не так про людину, про господарство, країну, як про власну кишеню, ми не можемо по-справжньому спитати.

Знаю, перехід до ринкової економіки нешвидкий і непростий, як це вважали деякі горе-політики. Але ж і не можна було отак з головою, а точніше, без голови кидатися в її вир. Адже є світовий досвід, є в нас прекрасні вчені, до яких варто було прислухатися: вони застерігали робити цей перехід плавно, розумно, зберігаючи національне багатство і передусім наш людський потенціал.

Кажу це не для того, щоб зірвати свою злість, когось звинуватити чи поплакатися в камізельку. Кажу для того, щоб зараз, коли ми вже набили собі гулі, коли позбуваємося ейфорії легкого подвигу, рішуче зібратися з силами, зупинити тих, хто штовхає далі до прірви, зосередитися, подумати перед тим, як робити нові кроки. Демагоги, балакуни нікого не прогодують державу. Державу ставитимуть на ноги ті, у кого руки в мозолях.

Керівник сьогодні — це той лідер, який не тільки знає народ, відчуває пульс економіки, а й уміє діяти, впливати на ті процеси, що відбуваються у суспільстві.

— От бачите, і ви, Василю Даниловичу, при всьому тому, що говорите розумні речі, трохи збилися на загальні слова.

— А я не закінчив думку, вона зводиться до того, з чого почав, — з керівника. Щоб іти нам далі, причому не манівцями, треба пильно придивитися до людей, знайти серед них ділових і конкретних, навчити їх, і тоді ми обов'язково прийдемо до успіху.

— Колись Наполеон казав, що в нього є десятки генералів, які не бояться йти під кулі, але немає жодного, хто не боявся б приймати рішення. А ви умієте приймати рішення?

— Зрозумів вас. Кожна відповідальна особа, керівник повинен уміти прийняти рішення. Особливо при цьому безладді. Коли вже мене про це запитали, то скажу: у житті я нікого не вчив. Я приймав рішення сам. Але сам сповна за нього й відповідав.

Ось у понеділок вирішив провести виїзне засідання виконкому разом з депутатами обласної Ради, керівниками різних рівнів і поставити питання руба: або кожен з нас відповідає за район, колгосп, бригаду, поле чи, пробачте, корову, або складаємо з себе повноваження і поступаємось місцем іншим. Далі відступати не можна. Тим більше, держава фактично від нас відмовилась. Значить, шукатимемо самі, як розв'язувати нинішні проблеми. І людям, пенсіонерам, скажемо: давайте, у кого є сили, працювати. Бо тільки виробництво дасть вам кошти, пенсію, оплатить пільги чорнобильцям чи інвалідам.

Треба скрізь подивитися, де приростити нам бюджет, де створити додаткову вартість, капітал, який дасть нам можливість далі розвиватися. Годі розмахувати руками, час ставати до праці.

Підемо на скорочення апарату, адже яка країна може втримувати отаку армію керівників, чиновників, що сидять на бюджеті? А вони день у день множаться — вже всі приміщення, які були зайняті адміністраціями, партійними, комсомольськими органами, тріщать від нових функціонерів. Може, коли ми це зробимо в себе, нас підтримають і державні структури?

Ви ж бо подивіться: над однією інспекцією сидить інша інспекція. А над нею ще третя, четверта. Невже, приміром, податкову службу не можна зосередити в одних руках? Отак скрізь. А ми копійку вишукуємо для пенсіонера. А ми не можемо знайти грошей на солярку, щоб урожай зібрати.

— З прийняттям Закону про владу, Конституційної угоди різко змінилося співвідношення сил між виконавською і законодавчою, представницькою гілками влади. А яку роль ви бачите нині депутатського корпусу?

— Вважав і вважаю, що держава має бути представлена і Верховною Радою, і Президентом України. Верховенство у виконавчих питаннях має бути за Президентом. Що стосується депутатського корпусу, моя думка така. На низовому рівні депутати — опора в колективі, через яку керівник виконавчої влади може проводити свої рішення і впливати на політичну і економічну обстановку.

Інша річ — ВР України. Вона не тільки виробляє закони, а й представляє в межах своїх повноважень державу. Однак вважаю, що 250 чоловік для цього органу цілком досить, якщо він працює на постійній основі. Хоча й тут є питання. Адже треба вести велику роботу у виборчому окрузі.

— Василю Даниловичу, ви досвідчений політик і організатор. Чи вірите ви, що до кінця року, як це передбачає новий бюджет, настане значна стабілізація в економіці? Ваш прогноз.

— Я хотів би вірити, але це мало чим підкріплено. Хоч, між іншим, виходячи з цього бюджету, розробили плани економічної стабілізації в області, в районах. Як уже казав, прагнемо підійти до конкретних господарств, підрозділів, трудових колективів, включаючи сільські Ради. Треба, щоб почали працювати люди, бо без праці нічого не буде. От за область можу сказати, що наші плани наближаються до реальних, і ми до стабілізації прийдемо. Якщо, звичайно, нам не «допоможуть» новими «реформами» чи ідеями.

З цього приводу я сказав би таке: хто стверджує, що можна будувати ринкову економіку без чітко орієнтованого ринку, — це безглуздя. Бо коли піти на ринок, який вищий від тебе на 50 відсотків, там ти будеш завжди підлеглим. Треба шукати своїх партнерів, пана по світі шукати, і разом якось спільно виживати і йти вперед. Цим ми теж активно займаємось.

— Ситуація в суспільстві докорінно змінилася і психологічно, і економічно. А ви самі якось змінюєтеся?

— Мені не треба підлаштовуватись під нові віяння. Я завжди вважав себе таким, що працює не на ситуацію, а на людину. Я завжди був з людьми — це моє кредо, і воно залишається зі мною. Людина, яка нас держить на світі, яка нас терпить, яка працює, — як же їй можна зрадити? Якщо вона працює, а ми будемо їй заважати, псувати настрій, то такій владі нічого робити.

Оце моє переконання. То що ж мені міняти в собі?

Бесіду вів Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Коментар

ЯКЩО ЗАВТРА «ЧЕТВЕР»,

або Передчуття грошової реформи

НАЦІОНАЛЬНУ валюту України запроваджували поетапно. І цей процес ще не завершено. З 10 січня 1992 року у готівковий обіг було випущено купон Національного банку України, а з 12 листопада 1992 року єдиним законним засобом платежу в Україні став український карбованець, представлений в готівковому обігу купоном НБУ.

Спочатку передбачали, що купон «буде золотим», проте потім вирішили, що купон «візьме на себе увесь удар того, що може статися з грошима», — і тоді буде введено «справжню валюту» — гривню. Хоча економічні передумови для введення гривні не з'явилися й сьогодні, в суспільстві повсякчас підтримувалося «передчуття грошової реформи», що, як колись пообіцяв голова правління НБУ Віктор Ющенко, має розпочатися одного «четверга». У червні 1995 року це передчуття вже вкотре «підсилив» Президент України, заявивши, що грошова реформа «обов'язково» відбудеться 1995 року. Недавно ми почули чергове підтвердження цього.

З іншого боку, введення в обіг останнім часом грошових купюр номіналами 500 тисяч (з 9 грудня 1994 року) і 1 мільйон (з 12 травня 1995 року) карбованців навряд чи можна розцінити як підготовку до грошової реформи.

Тимчасовий статус українського карбованця значною мірою обмежив функції карбованця як грошової одиниці, особливо з точки зору його зовнішньої конвертованості. У березні 1993 року набрали чинності три декрети КМУ стосовно валютного регулювання. Декретом «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» було фактично встановлено внутрішню конвертованість карбованця: НБУ здобув право встановлювати обмінний курс української валюти щодо іноземних валют на основі валютних торгів на міжбанківському валютному ринку України (на валютній біржі). Проте така система валютного регулювання проіснувала лише чотири місяці. З 12 серпня 1993 року на порушення ст. 8 Декрету КМУ про валютне регулювання Кабінет міністрів запровадив фіксований курс карбованця до долара США (5970 крб/дол.). «Фіксований курс» був призначений для викупу у резидентів 50 % експортної виручки, які підлягають обов'язковому продажу. Решту валюти, як і раніше, можна було продавати на Українській міжбанківській валютній біржі (УМВБ).

Законодавчі зміни в систему валютного регулювання було внесено в листопаді 1993 року. Указом Президента України від 2 листопада 1993 року торги на УМВБ було припинено, а Законом України від 26 листопада 1993 року «Про внесення змін у декрети КМУ про валютне регулювання» визначено, що обмінні валютні курси карбованця встановлює Національний банк за погодженням Кабінету міністрів. Таким чином, було узаконене проведення урядом політики «двох курсів»: високого (офіційного) і низького (ринкового) валютних курсів карбованця.

Першою спробою відновлення українського валютного ринку став Указ Президента України від 22 серпня 1994 року «Про вдосконалення валютного регулювання». Указ передбачав поновлення валютних торгів на УМВБ (з 1 жовтня 1994 року) і «поступове зближення та уніфікацію»(у другому півріччі 1994 року) офіційного і ринкового курсів карбованця. Валютні торги на УМВБ було поновлено 7 жовтня 1994 року. Проте за відсутності реформ відмова від політики «двох курсів» була неможлива. На це передусім вказує помітна різниця між офіційним (біржовим) і ринковим (готівковим) курсами карбованця. Окрім того, не було реалізовано наміру уряду й НБУ припинити з 18 лютого обіг в Україні іноземної валюти як внутрішнього платіжного засобу. При цьому у травні провели перереєстрацію ліцензій на торгівлю з оплатою в іноземній валюті. Але вже в червні призначили нову дату витіснення долара — 1 серпня.

Зміни у валютній політиці уряду набували прямого відбиття у функціонуванні валютної біржі та в динаміці валютних курсів карбованця. До появи декретів КМУ про валютне регулювання у торгах на валютній біржі брали участь 2—3 банки, а до серпня 1993 року — близько 40 банків. З 15 березня по 12 серпня 1993 року на валютній біржі було продано майже 600 млн. доларів, що становило близько 80 % обсягу продажу доларів США з листопада 1992 по жовтень 1993 року. Таким чином, у 1993 році валютна біржа (з 15 липня — УМВБ) найефективніше працювала тоді, коли була внутрішня конвертованість карбованця: з 15 березня по 12 серпня 1993 року. Важливо також наголосити, що протягом цього періоду офіційний курс карбованця визначали на міжбанківському валютному ринку, а різниця між готівковим і офіційним (біржовим) курсами становила близько 3 %. В решту часу ринковий, офіційний, біржовий (аукціонний) валютні курси карбованця значно різнилися між собою.

Наявність кількох курсів карбованця сприяла розширенню тіньового сектора української економіки: експортери ухилялися від обов'язкового продажу іноземної валюти або не повертали її в Україну, а імпортери, які придбали товари за валюту, куплену за офіційним курсом, продавали їх за ринковими цінами. Ще одним наслідком проведення політики «двох курсів» стала штучна конкуренція між експортерами та імпортерами, яка разом з дотаціями підприємствам руйнувала економіку України, а втрати України під час здійснення експортно-імпортних операцій дорівнювали прибуткам її партнерів у зовнішньоекономічній діяльності, найбільшим з яких була Росія.

Валютний курс карбованця у листопаді 1992 року — липні 1995-го характеризувався низьким рівнем доходів більшості громадян України, вкрай обмеженими внутрішніми ринками (фактично відсутністю більшості ринків), неконкурентоспроможністю основної маси української продукції на зовнішніх ринках, а також суттєвою залежністю України від імпорту енергоресурсів (останнє, зокрема, відрізняє українську економіку від російської і процеси девальвації карбованця і рубля). Український карбованець успадкував від радянського (з липня 1992 року фактично російського) рубля тенденцію до неухильного падіння його валютного курсу. З 12 листопада 1992 року по 26 липня 1995-го офіційний обмінний курс карбованця до долара США зменшився в 360 разів: з 403 до 146100 крб./дол. Таке значне падіння обмінного курсу неконвертованого карбованця було обумовлено винятково грошово-кредитною емісією, спрямованою на підтримання функціонування неефективної розподільчої економіки.

Повертаючись до питання про грошову реформу, зазначимо, що сьогодні введення гривні стало ще менш доцільним і ще більш неминучим, аніж, скажімо, півроку тому. Коли до осені 1995 року неминучість візьме гору над недоцільністю, і гривня замінить карбованець, то гривня отримає від карбованця девальваційний потенціал, який відповідає падінню курса карбованця до 1 млн. крб./дол.Це також означатиме зведення економічної реформи до грошової.

Сергій РОЖКОВ.

Продовжуючи тему

«Корал» пройшов Рим і мідні труби

на шельфах Каспію, Сахаліну, В'єтнаму, Баренцового моря. А в рідному Криму зіткнувся з нездоланними перепонами, створеними руками чиновників

ОСТАННІМ часом фахівців Центрального конструкторського бюро «Корал» зацікавили статті у «Голосі України», присвячені проблемам освоєння шельфу Чорного й Азовського морів, «Південь вабить іноземців, але не курортами», а також інтерв'ю з керівником управління з використання надр Держкомгеології В. Тищенком «На Чорному морі — нафтовий сезон».

Газета «Голос України» розгорнула досить широку дискусію з цього питання, але, на жаль, міцніє наша впевненість у тому, що думки й пропозиції фахівців, викладені у публікаціях, не знаходять підтримки у відповідальних за освоєння шельфу державних структурах. Все відбувається за заздалегідь визначеним сценарієм, підсумком якого стане неподільне володіння закордонними компаніями національним багатством — шельфом України. Проте ми усе-таки хочемо висловити свою думку з цього приводу.

Більше чверті століття севастопольське ЦКБ «Корал» (єдине у колишньому Радянському Союзі, а нині в СНД) комплексно займається питаннями створення обладнання й технічних засобів для освоєння континентального шельфу Каспійського, Чорного, Баренцового морів і острова Сахалін. Саме у ЦКБ «Корал» було спроектовано, а потім виготовлено на суднобудівних підприємствах Союзу, в тому числі й України, 12 самопідйомних плавучих бурових установок, 8 плавучих напівзанурюваних бурових установок, велику кількість верхніх надбудов стаціонарних експлуатаційних платформ. Саме ці технічні засоби свого часу дали змогу Азербайджанові розвідати й довести продуктивність надр Каспію на глибинах моря до 200 метрів, з їх допомогою почалося планомірне розвідувальне буріння на Баренцовому морі. А шельф Соціалістичної Республіки В'єтнам, який нині дає значний прибуток, цілком і повністю — як-то кажуть, з «чистого аркуша» — освоювався з допомогою фахівців ЦКБ.

Не можна не сказати, що в Україні існує велика кількість інших наукових і проектних організацій, які також накопичили значний технічний потенціал у цій справі.

Скажімо, херсонські корабели практично завершили будівництво бурового судна нового покоління, яке, до речі, навряд чи стане власністю України. Тому думаємо, що викладене вище дає нам право висловити свою думку з приводу політики освоєння чорноморського й азовського шельфів України.

Протягом останніх кількох років ми намагалися привернути увагу президентів Л. Кравчука та Л. Кучми, а також уряду і його держкомітетів до можливого використання свого творчого потенціалу на справу освоєння шельфу України. Однак наші зусилля досі не принесли відчутного результату. Далі розчулення керівників різного рівня з приводу наявності в Україні колективу кваліфікованих фахівців, здатних розв'язати поставлені технічні завдання, справа не пішла.

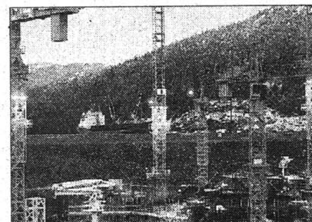
Певно, так і має бути, оскільки з інтерв'ю з паном В. Тищенком випливає, що державна політика, яка склалася, спрямована лише на повномасштабне залучення до освоєння шельфу України закордонного капіталу, шляхом здачі у концесію запасів вуглеводневої сировини нашої країни.

Але ми не можемо погодитися з тим, що ця політика грунтується на нездатності фахівців і промисловості України впоратися з поставленими завданнями, з відсутністю потрібних технічних засобів.

Так, сьогодні у наявності обладнання й технологічні засоби для розвідування й експлуатації морського шельфу до глибин 76 метрів, але робота, проведена ЦКБ «Корал» за останні два роки, показує, що науково-дослідні й академічні інститути, конструкторські бюро, спеціалізовані підприємства й суднобудівні заводи України готові забезпечити розробку й створення необхідних для освоєння шельфу обладнання і споруд для значно більших глибин моря. А освоєння українського сектора Азовського моря з глибинами до 15 метрів взагалі може розпочатися зараз же.

Справа лише за належним фінансуванням, причому значною мірою цю проблему можна розв'язати шляхом залучення вітчизняного підприємницького капіталу. Тим більше, що надії на залучення іноземного капіталу в розмірі 20 мільярдів доларів США примарні й не підкріплені реаліями. Закордон благодійництвом не займається і, як показує практика таких ситуацій по інших регіонах СНД, після одержання ліцензій на перспективні акваторії Чорного моря зарубіжні фірми просто заморозять процес їх освоєння. Для власного використання ресурси Чорного моря їм не вельми й потрібні, бо нафтовий ринок збалансовано на багато років наперед, а видобувати запаси для України — справа не дуже прибуткова й потрібна. Таким чином, багаті запаси шельфів Чорного й Азовського морів української зони опиняться у чужих руках на тривалий час, якщо не назавжди.

Так ми оцінюємо ситуацію, що склалася. Тому керівництво України

має знати, що у країні існують люди й технічні можливості для розв'язання цієї проблеми та нарощування свого потенціалу освоєння шельфу. Політика продажу закордонним фірмам перспективних районів шельфу не повинна взяти гору над здоровим глуздом. Президент та уряд мають забезпечити прийняття рішень з можливого залучення державного фінансування та об'єднання його з підприємницьким капіталом. На наш погляд, тут існує багато варіантів, одним з яких є створення під егідою уряду національних акціонерних товариств, спільних підприємств тощо. Причому ці структури повинні одержувати ліцензії на освоєння родовищ з правом контрольованого залучення, у разі потреби, закордонного капіталу на розумній основі. Доцільно в такому разі змінити податкову політику для цих організацій. Крім того, підтримуючи видачу ліцензій на освоєння морських родовищ на тендерній основі, ми вважаємо, що не можна це робити так, як тепер, — на пільгових умовах для одних учасників (зарубіжних) і кабальних для інших (вітчизняних).

Лише такий шлях освоєння багатого вуглеводневою сировиною шельфу України дасть змогу вигідно розгорнути його освоєння і зберегти для наших нащадків те, чим володіє Україна нині.

Віктор ЛЕНСЬКИЙ,
головний інженер ЦКБ «Корал»;
Віктор ПОТАПОВ,
Микола ПЕРЕЦЬ,
головні конструктори проектів.

Хроніка. Факти. Події

● *Белград*

Усе без змін

За минулі вихідні змін у східних мусульманських анклавах Гораждe і Жепа не сталося, повідомив агентству «Інтерфакс-Україна» посол України в Хорватії Анатолій Шостак.

Український контингент чисельністю близько 80 осіб продовжує залишатися в Жепі. Наприкінці минулого тижня для його підсилення до анклаву було направлено ще 66 миротворців, раніше дислокованих у Сараєві, серед яких — військовики України (зі складу I роти 240-го батальйону), а також «блакитні шоломи» Росії та Франції. Їхнє основне завдання, зазначив посол, — допомога в евакуюванні мирного населення.

Ситуація в Гораждe, де частково роззброєних українських миротворців охороняють їхні британські колеги, також поки що залишається незмінною.

● *Грозний*

Стріляють. Як і раніше

Президент Росії Борис Єльцин і глава уряду Віктор Черномирдін схвалили всі пункти військової угоди, підписаної в Грозному російською і чеченською делегаціями. Тепер російські представники мають зустрітися з начальником штабу чеченських сил Асланом Масхадовим, щоб обговорити проблеми, пов'язані з реалізацією угоди. Згідно з умовами цього документа, скоро має розпочатися обмін військовополоненими. Незважаючи на підписану угоду, в Чечні триває стрілянина.

● *Женева*

Тадеуш Мазовецький протестує

Спеціальний доповідач Комісії ООН з прав людини на території колишньої Югославії Тадеуш Мазовецький заявив у Женеві, що він подає у відставку на знак протесту проти неспроможності ООН захистити цивільне населення Боснії та проти рішень, прийнятих на недавній конференції в Лондоні. Колишній прем'єр-міністр Польщі наголосив, що ситуація з правами людини в колишній Югославії нині ілюструє трагедія населення боснійських міст Сребрениці і Жепи.

На його думку, протягом останніх двох тижнів лідери країн демонстрували світові відсутність конкретного політичного плану розв'язання боснійської проблеми. За винятком рішучого голосу Президента Франції, сказав він, іншої конкретної пропозиції не було.

● *Пекін*

У повній бойовій

Міністр оборони КНР Чі Хаотянь дав зрозуміти, що китайська армія будь-якої миті напоготові вторгнутися на Тайвань. Про це він заявив у Пекіні на прийомі з приводу чергового Дня Народно-визвольної армії Китаю.

Китайські генерали, зазначив Чі Хаотянь, «не беруть зобов'язань відмовитися від застосування зброї і не сидітимуть, склавши руки, якщо іноземні сили втручатимуться у внутрішні справи батьківщини з метою створення «незалежного Тайваню», або ж якщо тайванська влада розколюватиме Китай». Причиною для таких різких висловлювань стало нещодавнє турне президента Тайваню Лі Денхуея до США, в якому влада КНР та армія в тому числі вбачають прагнення Вашингтона забезпечити острову міжнародну політичну підтримку.

Строб Телботт: Для чого треба розширяти НАТО?

Еволюція НАТО має відбивати еволюцію самої Європи. Держсекретар Крістофер сформулював це так: «Організаційна будова Європи має визначатися об'єктивними вимогами сьогодення, а не трагедіями європейської історії».

II. Стрижень безпеки

«Заморожування» східних кордонів НАТО приблизно на тих рубежах, що були встановлені західними і радянськими учасниками переговорів 13 серпня 1945 р., мало б сенс лише в тому разі, коли б поділ Європи часів холодної війни був природним і тривалим. А насправді цей поділ стає протиприродним та анахронічним.

Найбільш розвинуті в промисловому відношенні регіони на схід від колишньої «залізної завіси» — наприклад, Богемія в Чехії і Сілезія в Польщі — дедалі більше нагадують своїх західних сусідів за рівнем політичного та економічного розвитку. Балтійські держави поновили активну торгівлю зі скандинавськими та західноєвропейськими країнами, незалежна і демократична Україна бере дедалі активнішу участь у діяльності міжнародних організацій. Зокрема, вона тісно співробітничає з МВФ, Світовим банком і Європейським Союзом у фінансуванні робіт щодо закриття Чорнобильської атомної електростанції; цей проект усуне джерело загрози для всієї Європи, що залишилася з радянських часів. Солдати з країн Центральної Європи і колишнього СРСР брали участь в операціях щодо підтримання миру на Гаїті, у Боснії і Камбоджі. Багато які країни регіону пішли на серйозні економічні жертви заради підтримання санкцій проти Сербії.

Після закінчення холодної війни з'явилася можливість для розбудови Європи, єдність якої постійно зміцнюватиметься загальною схильністю країн до відкритого суспільства і відкритого ринку — Європи, де кожна держава відчуватиме себе в безпеці у межах міжнародно визнаних кордонів і поважатиме незалежність і територіальну цілісність сусідніх країн. Рушійною силою прогресу в цьому напрямі має стати Європейський Союз, бо стабільність і демократія в новій Європі нерозривно пов'язані з майбутнім процвітанням і свободою торгівлі. Як і перспектива вступу до НАТО, перспектива вступу до ЄС може сприяти демократії в зацікавлених у цьому країнах.

Організація з безпеки і співробітництва в Європі, яка відзначає у серпні цього року 20-ту річницю підписання Заключного акта наради у Гельсінкі, також допомагає підтримувати демократичні стандарти і запобігати конфліктам. В останні роки холодної війни Нарада з безпеки і співробітництва в Європі (НБСЄ) відігравала центральну роль у ліквідації бар'єрів між радянським блоком і Заходом. У заключному Гельсінкському акті 1975 року, переговори щодо якого велися під егідою НБСЄ, було закладено процедуру вивчення стану прав людини у країнах-учасницях. Після Паризької зустрічі у верхах НБСЄ 1990 року у Празі було створено Секретаріат організації, у Відні відкрився Центр із запобігання конфліктам, а у Варшаві — Управління демократичних інститутів і прав людини. На Будапештському саміті у грудні минулого року НБСЄ перейменовано на Організацію з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ). Крім того, країни-учасниці домовилися посилити потенціал організації за такими напрямами, як прийняття рішень, контроль і здійснення операцій, а серед них і миротворчих. Нині членами ОБСЄ є 52 держави. Це єдина регіональна організація, членами якої є США, Росія і практично всі європейські держави. Залишаючись найчастіше у затінку, місії ОБСЄ в Естонії та Латвії допомагають владнати розбіжності між урядами цих держав і великими місцевими російськомовними громадами. Завдяки їхнім зусиллям усі російські війська було виведено з цих країн рік тому.

І все ж стрижнем системи європейської безпеки залишається НАТО. Серед усіх міжнародних організацій лише НАТО має реальну воєнну силу, і тому тільки воно здатне гарантувати колективний захист будь-якої із союзних держав у разі нападу на неї ззовні. Такого роду потенціал життєво важливий і не в останню чергу завдяки можливому ефекту стримування — навіть за відсутності реально відчутної «активної» загрози. Так само, як окремо взятій державі і в мирний час потрібна регулярна армія, трансатлантичному товариству потрібне НАТО.

(Далі буде).

Бабуся в боксерських рукавичках

Пам'ятаєте відому пісеньку: «Бабусю, навчи-но танцювати чарльстон»? 82-річну Сільвію Торрес також просять навчити...боксувати. Її учні — відомі спортсмени, що виборюли призи на престижних змаганнях.

Дивовижно? Так, але тільки на перший погляд. Адже все життя Сільвії пов'язане з боксом, яким вона почала займатися з 6 років. Кубинка за походженням, вона неодноразово завойовувала призи на змаганнях з боксу серед жінок-професіоналів. В юності вона одружилася з боксером, але коли він попросив її покинути професійний бокс, вона визнала за краще покинути чоловіка.

Дітей Сільвія не має, але вона вважає за дітей своїх учнів, а ті, в свою чергу, звуть її «матусею». «Коли я помру, — каже Сільвія, — замість квітів покладіть мені на труну пару боксерських рукавичок».

На знімку: Сільвія Торрес на рингу.

Репродукція з «Нешнл Інквайєр» — ІТАР-ТАРС.

Де не копни — скрізь алмази?

Схоже, канадська фірма «Consolidated Newgate Minerals» на практиці вирішила підтвердити, що Україна ще багата на сюрпризи і від неї всього можна сподіватися. Нещодавно компанія завершила аеромагнітну зйомку території площею близько 300 кв. км на стику Житомирської і Хмельницької областей з метою виявлення промислових запасів алмазів в Україні. Про це агентству «Інтерфакс-Україна» розповів начальник головного управління регіональних робіт Державного комітету України з геології та використання надр Микола Лебідь.

Пошуки виконували згідно з умовами контракту, укладеного «Consolidated Newgate Minerals» з державним геологічним підприємством «Північукргеологія». Інвестиції канадської фірми при цьому становили 1 мільйон доларів США у вигляді обладнання і матеріалів, необхідних для проведення зйомки.

За словами М. Лебедя, перспективною щодо пошуків вітчизняних алмазів є територія у 500 тисяч кв. км. Це — Волинська, Рівненська, Київська, Житомирська, Донецька, Дніпропетровська та інші області України.

Тепер ще деякі канадські підприємства ведуть переговори щодо можливості участі в розвідуванні. Згодом планované провести тендер для зарубіжних інвесторів.

I. Що сниться французькому фермерові?

Кажуть, у нас все як у Парижі, тільки асфальт, мов жижа... Але не тільки асфальт. У Франції — густіше заставлені вітрини супермаркетів та сільських крамничок. Більші врожаї збирають на своїх, не таких родючих як в Україні, землях. І відповідно — багатший вибір на обідньому столі. Цього року кореспондентові «ГУ» випала нагода побувати на південному сході Франції у регіоні Рон-Альпи і переконатися, що працьовитий селянин може творити на своїй фермі справжні чудеса. Але, звичайно, проблем не бракує і йому. Про все це ви дізнаєтеся з серії матеріалів «Що сниться французькому фермерові?».

За офіційними даними, у Франції людей, що працюють на землі, тобто селян, усього п'ять відсотків від усього населення. Два з них — селяни, які вирощують продукцію переважно для власного споживання. Отже, три відсотки французів годують усю країну, і навіть більше: змушені дотримуватися встановлених Європейським Союзом квот, бо нині Франція перебуває у кризі... надвиробництва.

Здавалося б, наші селяни поки що можуть спати спокійно, бо вони ніколи не бували на французьких полях: у регіоні Рон-Альпи — це пісок і каміння. Якщо на такому грунті можна потерпати від надвиробництва, то з нашими чорноземами (у разі результативності реформ) на українського селянина чекає справжня «трагедія». Можливо, в Україні до такої перспективи поки що ставляться скептично, але французькі селяни, кожен з яких політик і економіст в одній особі, пророкують нашій державі чималий «клопіт» і навіть готові поділитися своїм досвідом, аби українські фермери не повторювали помилок сусідів по Європі.

Після другої світової війни у Франції бракувало... всього. Державу відбудовували всі разом, хто як може. Не секрет, що на селян споконвіку найбільший вплив справляли священики, тож католицька церква через організацію молодих селян-християн почала пропагувати модерні засоби виробництва, технології, форми організації праці (кооперація з близьким сусідом, кількома сусідами, в концерни). І ось домодернізувалися, як то кажуть, до зелених вінників (до речі, саме цей колір чомусь полюбляють французькі двірники): у 70—80 роках у Франції почалася криза надвиробництва. І вже ЄС змушений встановлювати максимальні норми виробництва і карати неслухняних виробників (надпродукцію можна продати хіба що за безцінь). А католицька церква нині пропагує натуральне виробництво, без застосування хімічних добрив, продукція від якого і більш корисна, і її... не так багато.

Селяни, які не звикли сидіти, склавши рук, а земля, коли її добре обробляють, усе одно дає більше продукції, аніж дозволяє держава, почали об'єднуватися у профспілки-синдикати. Одна профспілка волів діяти політичними методами, впливати на Міністерство сільського господарства, проводити своїх представників до ешелону керівників, інша — зупиняє на дорозі молоковози, закидає фруктами експортерів, які зазіхають на французький ринок, виходить з транспарантами під стіни вже згадуваного міністерства і всіляко «ускладнює» життя великим кооперативам, що збивають ціну.

— Сьогодні у Франції практично не залишилося селян-одноосібників. І не тільки тому, що гуртом працювати на землі легше, — скаржиться савойський фермер. — Селянин вкладає гроші і працю, а потім з'ясовується, що свою продукцію він продати не може... Рік, два і — банкрутство. А ставши членом кооперативу, можна якось викрутитися, навіть якщо продати продукт за низькою ціною.

Нині Франція посідає четверте місце у світі за експортом сільськогосподарської продукції і, звичайно, пишається цим. Французькі селяни переконані, що якби не обмеження, то місце вже давно було б вище. Багаті теж «плачуть», коли держава намагається обмежити їхнє багатство.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Ювілеї

ТУТ РОБЛЯТЬ МЕТАЛ, ЩО ЛІТАЄ

15 РОКІВ тому став до ладу Миколаївський глиноземний завод. Ще тоді це підприємство, яке виробляло сировину для алюмінію, було унікальним в СРСР. Для незалежної України таке підприємство — справжній скарб. Чому?

По-перше, ще таких підприємств в Україні немає. По- друге, завод гідно конкурує зі схожими підприємствами Росії, бо має більш досконале обладнання, морський порт, куди рудовози доставляють боксити з Гвінеї та Бразилії. По-третє, на заводі постійно налагоджують випуск нової продукції, яка вкрай потрібна народному господарству країни. Наприклад, незабаром розпочнеться випуск рідкого скла, гранульованого цеоліту, а до господарчих відділів магазинів надійдуть миючі і пральні пасти виробництва МГЗ.

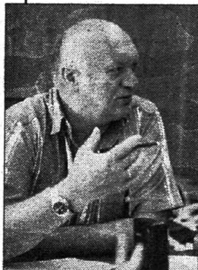
Але, звичайно, головна продукція глиноземного — сировина для виготовлення алюмінію. З цим товаром підприємство може пережити будь-яку економічну кризу. Щоправда, основні споживачі миколаївської продукції знаходяться в Росії, розрахунки з якою не завжди стабільні.

Та молоде підприємство тримається на плаву. В цьому велика заслуга і колективу, де немає плинності кадрів, і його генерального директора Віталія Мешина.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

На знімках: директор заводу В. Мешин; ось такий він — глиноземний завод. На операторській дільниці кальцинації глинозему зміну несуть начальник дільниці А. Савицький, прокальник В. Єрохін, апаратниця В. Брилліантова.

Фото Бориса РИБАКОВА.

ЧУЖОГО ІНВЕСТОРА НЕ ЦУРАЮТЬСЯ І НА СВОГО СПОДІВАЮТЬСЯ

Україні поталанило. Адже один із двох найпотужніших у колишньому Союзі заводів важких пресів — Дніпропетровський. Сьогодні це акціонерне товариство «Дніпропрес», якому виповнюється сорок років.

Він будувався ще по війні для забезпечення економічної могутності СРСР. Тут і тепер виготовляють унікальні потужні преси, роботи і маніпулятори майже трьохсот найменувань, які знаходять своє застосування ледь не в ста машинобудівних технологіях. Подібних підприємств у Європі дуже мало. Отож, Україні важливо не втратити таке виробництво. Розуміють це і заводчани, котрі розраховують виключно на власні сили.

— Ми тепер розширюємо й урізноманітнюємо номенклатуру своїх виробів, — розповідає голова АТ «Дніпропрес» Геннадій Грозицький. — Приміром, готуємо до випуску комплекти пресового устаткування для індустрії будматеріалів, а також для переробних підприємств харчової промисловості.

Але у першу чергу «Дніпропрес» складає сучасні агрегати і механізми для машинобудування, поставляючи їх у Німеччину, Францію та Бельгію. Надійшли замовлення та інвестиційні пропозиції з Китаю, Ірану, Італії. Та якщо ювілей — нагода не лише підбивати підсумки, а й визначати майбутнє, то тут перш за все сподіваються, що найактивнішим замовником та інвестором стане нарешті (і найближчим часом) промисловий комплекс України.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Вітчизняний стиль

СПЕЦАВТО ДЛЯ ГОСПОДАРНИКІВ

Випуск широкого асортименту спецавтотехніки: паливозаправників, півторатонних дизельних грузовичків, ізотермічних і звичайних торгових фургонів, поливально-прибиральних машин, пересувних ремонтних майстерень, автопідйомників і автоцистерн, вахтових і пожежних автомобілів, сміттєзбирачів і навіть першої в Україні вакуумної асенізаторської машини, — налагодило діюче в Одесі україно-російське спільне підприємство «Спецавтотехніка». Зав'язавши два роки тому ділові контакти з Горьковським автозаводом, одесити почали отримувати з Росії шасі і на їх основі випускати всю необхідну техніку. З горьковцями розраховуються за бартером — спецавтомобілями. Решта готової продукції продається у нас. З її зразками потенційні покупці знайомляться в щойно відкритому салоні на території одеського заводу «Автоагрегат». Водночас можна оформити покупку як за готівку, так і перерахуванням. Господарники, передусім з міст України, вже знають сюди дорогу.

Україно-російське СП разом з Одеським автоскладальним заводом, заводом «Автоагрегат» та прилуцьким заводом «Будмаш», колективи яких і виготовляють ці спеціальні машини, створили торговельну фірму «Спецавтотехніка», аби забезпечити найрізноманітнішими автомобілями господарсько-комунальні служби, які в нас у країні поки що надто відстали в технічному оснащенні.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

НЕ СКРІЗЬ ПАЛЯНИЦЯ ПУХКА...

Урожай-95

На Рівненщині ранні зернові обмолочено більш як на третині площ. Урожайність загалом цього року непогана, але не скрізь, на жаль, хлібна нива однаково щедра: якщо у Дубнівському районі намолочують у середньому по 36 центнерів зерна з гектара (а в КСП «Рачинське» — по 60), то у Зарічненському — лише по 7 центнерів.

Першими в області виконали завдання держконтракту, відправивши на приймальний пункт майже 900 тонн високоякісного зерна, хлібороби КСП «Привільне» того ж Дубнівського району. Добре жнивують у Гощанському, Рівненському, Березнівському, Сарненському районах. Ретельно збираючи хліб, селяни справно виконують і зобов'язання перед державою.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

У номер

● *Одеса*

«Радянську Україну» продано

З Іллічівського рибного порту у свій останній рейс відправилася колишня китобійна база «Радянська Україна» — її продано на металобрухт до Туреччини. Споруджена три з половиною десятиріччя тому корабелами Миколаївського суднобудівного заводу, вона тривалий час, аж до 1988 року, вела промисел у далекій Антарктиці. В результаті так зносилася, що її ремонт і модернізація стали технічно надто складними й економічно невигідними. От і вирішили рибопромисловики, хоча і з смутком, розпрощатися з базою назавжди.

● *Київ*

Управлінцям треба вчитись

Інститут муніципального управління розпочав свою діяльність. Програмою передбачається підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації кадрів місцевої адміністрації. Вже цього року відбудеться перший набір студентів, що вибрали своїм фахом управління складними і надзвичайно важливими процесами громадського життя на рівні міста, села, району. До кінця серпня абітурієнтів чекають у приймальній комісії по вул. Білоруській, 24, тел. 221-28-54; 213-39-79.

Інститут стане першим з підрозділів Академії Муніципального управління, заснованої з ініціативи і при підтримці Київської міської адміністрації. Задум полягає в тому, щоб створити потужний аналітичний, методичний та навчальний центр з проблем регіонального управління і місцевого самоврядування, здатний формувати кадри сучасного європейського рівня. Передбачається співпраця з провідними зарубіжними центрами, в тому числі обмін досвідом, стажування викладачів і студентів.

● *Херсон*

Суховантаж для Норвегії

Відбулася церемонія передання норвезько-філіппінській компанії «Ебайтіз джебсен» нового судна, спорудженого на Херсонському суднобудівному заводі. Першим рейсом воно піде до Норвегії.

Нове судно під назвою «Брінкнез» — вже третій суховантаж, замовлений цією фірмою херсонським корабелам, відзначається хорошими ходовими якостями, надійний у роботі в північних широтах. Тоннажність його порівняно невелика — 8 тисяч тонн, але суховантаж здатний перевозити різноманітні вантажі — ліс і зерно, контейнери міжнародного зразка із сипучими товарами.

Контрактом, укладеним між «Ебайтіз джебсен» і херсонськими суднобудівниками, передбачено спорудження чотирьох таких суден. Отже херсонці мають за кордоном надійного замовника. І не одного. Близьке до завершення будівництво суден для Голландії і Росії.

● *Харків*

Допомагають в організації відпочинку дітей

П'ятнадцять міст України відгукнулося на прохання мера Харкова Євгена Кушнарьова допомогти в оздоровленні дітей за межами області, де через аварію на очисних спорудах і потрапляння стоків у ріки створилася несприятлива обстановка для відпочинку. Цікаво, що адміністрації Львова, Ужгорода, Чернівців вирішили оздоровити харківських підлітків за свій рахунок. Саме сюди сьогодні відправилася перша група школярів — 420 осіб. Це діти з сімей, які потерпіли від аварії, а також малозабезпечених. Для організації їх виїзду у міськвиконкомі створено координаційний центр.

Полтава — Велико Тирново

Співробітництво

Понад два десятиріччя дружили між собою жителі Полтавщини і Великотирновського округу Болгарії. Кризові явища останніх літ не обминули обидві держави, хворобливо дались взнаки в економіці і життєвому рівні людей. Вихід із соціально-економічного глухого кута шукатимемо разом — такого висновку дійшли обидві сторони.

Окремі підприємства двох держав зв'язків не розривали. Вторували шлях на болгарську землю полтавські електромотори, а звідти — продукція фірми «Елмот». На прямі і взаємовигідні зв'язки вийшли болгарська фірма «Стиль-49» і спортклуб «Ворскла» й відкрили своє представництво в Лубнах на Полтавщині. Кооперативна організація Велико Тирново відновлює зв'язки з Полтавською облспоживспілкою. А нещодавно на запрошення керівництва Велико Тирново у побратимів побувала делегація, очолювана заступником голови Полтавського облвиконкому Борисом Чичкалом. Партнери обмінялися переліком продукції своїх регіонів на предмет вивчення попиту і укладення подальших договорів на взаємовигідні поставки.

Підсумком зустрічей став договір про основні напрями розвитку партнерських стосунків, що передбачає обмін досвідом роботи місцевих органів влади і самоврядування, обопільне постачання матеріальних ресурсів, продовольства, співробітництво у випуску сільгоспмашин, запчастин, обмін досвідом і технологіями овочівництва, тваринництва тощо.

Павло КАРНАУХ.

Полтавська область.

Армія

Краще — партнери, ніж можливий противник

***Нещодавно** уперше в Україні на рівні військових навчальних закладів відбувся міжнародний контакт. Сім днів майорів Державний прапор України в німецькому місті Кобленці поблизу Бонна. Група з двадцяти офіцерів Київського військового гуманітарного інституту взяла участь у семінарі «Військовослужбовці — збройні сили в демократії», організованому Центром внутрішнього управління Бундесверу. Кошти на поїздку надала в основному німецька сторона з Фонду Франца Зайделя.*

Наші офіцери ознайомилися з армією ФРН, з досвідом будівництва її збройних сил, побачили, як саме в умовах 12-місячного терміну солдатської служби можна організувати її, розрахувати, вивірити до хвилини розпорядок дня і навантаження, щоб використати час якнайповніше. До речі, з 1996 року час строкової служби в Бундесвері скоротиться ще на 2 місяці.

Одним з найцікавіших пунктів програми семінару був візит до уповноваженої Бундесверу пані Клер Марінфельд. Основним завданням уповноваженого є посилення парламентського контролю над армією і доповнення правового захисту військовослужбовців. Цю посаду введено ще з часу створення збройних сил ФРН.

Центр внутрішнього управління, який приймав делегацію українських офіцерів, — це навчальний заклад з перепідготовки військовослужбовців Бундесверу. Тут вони вивчають політологію, соціологію, психологію, законодавство тощо, тобто проходять грунтовну «школу керування людьми». Іспити й заліки завершують курс навчання. Тут стажуються офіцери й інших армій НАТО.

ЦВУБ веде широку наукову роботу, а також виїжджає зі своєю програмою семінарів до армій колишнього Варшавського Договору й НАТО, запрошує їхні делегації до себе. До нас тут приймали болгарських офіцерів. Це один з прикладів дотримання девізу: «Ніж готуватися до війни з можливим супротивником, краще перетворити його в мирного сусіда або партнера».

Добре, що в Україну вірять і її сприймають як рівноправного партнера. З Україною прагнуть співпрацювати в різних сферах.

Сергій СЕГЕДА.

Рокіровка за російським сценарієм

Із близьких до штабу Чорноморського флоту джерел стало відомо, що секретним наказом головнокомандувача ВМФ Росії керівництву ЧФ наказано розформувати екіпажі двох надводних кораблів, одну авіаескадрилью, всі частини забезпечення аеродрому гарнізону Донузлава (Крим).

Військові експерти пояснили, що фактично цей наказ означає здачу військово-морської бази Донузлав ВМС України. Раніше таким чином було передано нашим Військово-Морським Силам бази у Балаклаві (передмістя Севастополя) та Ізмаїлі. У ході україно-російських переговорів з проблем Чорноморського флоту російська сторона пропонувала Донузлав як альтернативу Севастополю для розміщення там штабу ВМС України.

Митниця

Антикваріат, валюта і козацькі шаблі

За два з лишком роки існування на Харківщині Магістральної митниці її співробітники перевірили багато автомобілів та залізничних вагонів, державі повернуто сотні унікальних предметів малярства, скульптури, літератури, перепинено вивезення величезної кількості продуктів харчування, товарів народного споживання. Лише за шість місяців нинішнього року порушено 22 кримінальні справи за контрабанду й 292 адміністративні за порушення митних правил.

— В чому полягає ваша основна діяльність? — із цим питанням я звернулася до начальника Магістральної митниці Валентина Івановича Коржика.

— Насамперед, ми захищаємо економічні інтереси України, контролюємо дотримання законодавства, захищаємо споживачів, ведемо боротьбу з контрабандою й порушеннями митних правил.

Світова практика засвідчує, що доход від діяльності митниці може становити від 30 до 40 й більше відсотків надходжень до бюджету держави. Адже чим більше в країні підприємств й підприємців, які займаються зовнішньоекономічною діяльністю, тим вагоміші надходження до бюджету.

Боротьба з контрабандою — одне з найважливіших й найскладніших напрямів діяльності митниці, бо хитруванням порушників немає меж. Наприклад, нещодавно ми затримали громадянку, яка намагалася вивезти на собі близько двох кілограмів золота. Працівникам підприємства «Дніпро» з Дніпродзержинська було зупинено на кордоні з десятьма тоннами рутилового концентрату (до речі, стратегічної сировини) на суму близько 593 мільйонів карбованців.

Трапляється вилучати вироби незвичайні, які представляють особливий інтерес для фахівців. Як, приміром, 17 козацьких шабель у ножнах, які було виявлено у підосавула Союзу козацьких військ, командира сотні, який прямував поїздом «Москва—Кисловодськ».

Особливу тривогу правоохоронних органів України, в тому числі митних, викликає наркоманія. Макова соломка, маріхуана, анаша, гашиш — це характерні види наркотиків, які перевозять через кордон. За півроку ми вилучили 23 кілограми цього зілля.

Ольга КАЛАШНИК.

Кримінал

БІЗНЕС НА ЗМІЯХ

***У** вітчизняній історії криміналістики такого, мабуть, ще не було. Співробітники служби безпеки Сумської області запобігли спробі контрабандного вивезення за межі держави зміїної отрути, отриманої в домашніх умовах.*

У підсобному приміщенні приватного будинку мешканець Сум Ф. обладнав домашній серпентарій. 18 середньоазіатських кобр і гюрз почувалися тут аж ніяк не гірше, ніж у зоопарку. Їхній господар, 30-річний чоловік, хоча й не був професіонал (у минулому служив вертольотником у Туркменистані) справу розведення й утримання плазунів вивчив досконало. Важка і клопітка ця робота. Лише на четвертий рік господар почав «доїти» підопічних. Перша партія отрути (4,6 грама) «потягла» більш як на 6 тисяч доларів США.

Сам факт утримання отруйних змій у житлових приміщеннях не є кримінналом. Але якщо цим займаються заради одержання, зберігання чи збуту отрути, то, згідно зі статтею 229 Кримінального кодексу, такі дії кваліфікуються як злочин. Сумський змієлов пішов на це, скажімо, маючи за кінцеву мету контрабанду речовини (а планував він отримувати її щороку до 30 грамів) за кордон. Почав уже й шукати контактів з потенційними партнерами, пропонуючи товар за півціни.

Охочих займатися цим бізнесом виявилося багато. І не лише в Україні. Як мухи на мед, зліталися до Сум ділки з Польщі, Чехословаччини, країн Прибалтики і Середньої Азії. Спочатку вони виходили на контакт завдяки численним оголошенням у комерційних газетах. Другий етап — листування, потім приїжджали емісари. Проте жодна оборудка так і не «зварилася». І не лише тому, що підпільний серпентарій уже був в полі зору правоохоронних органів, а, скоріше, через несподівану для Ф. проблему. Покупці, перш ніж викласти з гаманця солідні гроші, вимагали доказу, що товар є справді зміїною отрутою. Саме ця обставина стримала розвиток подій за сценарієм зоопідприємців, а тут і Служба безпеки насіла.

Непросто було підступитися до справи. Законодавчої бази, яка б регламентувала порядок тримання і розведення отруйних змій у домашніх умовах, в Україні немає. Не було аналогічних справ і на практиці. Отже, хоча стаття 70 Кримінального кодексу відносить до розряду особливо небезпечних злочинів контрабанду отруйних речовин, потрібно було ще й юридично довести, що отрута кобри підпадає під згадану статтю. Адже прямо в законодавстві про неї нічого не сказано. Куди тільки не зверталися по консультацію слідчі. І до Київського зоопарку, і до старого дідуся з Охтирки, колишнього змієвода, і до Інституту фармакології і токсикології. З інституту отримали відповідь, що зміїна отрута належить до категорії речовин, вилучених з вільного обігу. Це й дало підстави посилатися на вищезгадану статтю Кримінального кодексу. Іншими словами, правоохоронцям із Сум випало власними силами створити потрібну нормативну базу.

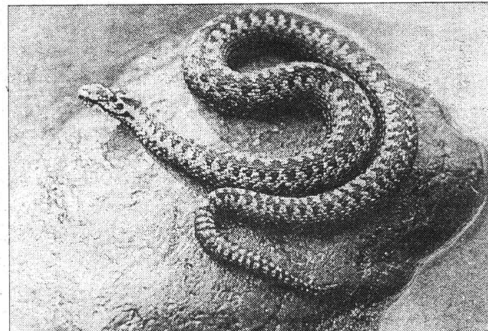
Прецедент з домашнім серпентарієм — тривожний сигнал. Вакуум, що утворився на ринку дефіцитної фармакологічної сировини, неодмінно заповнюватиметься. Адже попит великий. А в самій державі над цими проблемами ніхто не працює.

P.S. Слідство у справі змієвода триває. Ф. дав підписку про невиїзд. На черзі експертизи, складання відповідних документів. Слідчі по-людськи співчувають ще молодому, але знедоленому чоловікові: військова кар'єра з незалежних від нього причин не вдалася; не склалося і сімейне життя, залишився сам з дев'ятилітнім сином. Тож влаштувався нічним сторожем, щоб мати достатньо часу для зміеферми. Ф. і тепер не жалкує, що віддав цьому чотири роки. Запевняє, що міг би принести неабияку користь державі, коли б вона надала йому офіційний дозвіл на відповідну діяльність. Але більшість фахівців вважає цей промисел суспільно небезпечним і можливим лише за чіткої організації справи на державному рівні.

Поратися з хижаками допомагала його рідня: батько, син і брат. Останній, обережний і досвідчений, проте, не вберігся, понад два місяці пролежав у реанімації від отруйного укусу. Під час розслідування постало питання: куди зникла частина плазунів. Сам господар запевнив, що до нього навідався рекет, вимагав гроші. Рекетири не повірили, що доходів лише очікую, тож і знищили 12 хижаків. Фахівці поставили під сумнів цю версію, адже розправитися з дюжиною підступних тварин не так просто. Не полишала думка, що змії до часу сховані десь близько. А по сусідству — дитячий садок. Сумніви розвіяла подальша слідча робота. Змій, як було встановлено, справді знищили. Але, вочевидь, хтось із своїх, хто добре знав, як це зробити.

В.МИРОШНИК.

Сумська область.

На городі мак цвіте

1060 кущів маку виявлено на присадибній ділянці жительки села Небелівки Новоархангельського району М. Вирощувала вона його, незважаючи на чинне законодавство нашої держави, де, зокрема, зазначено, що вирощування маку карається штрафом од 20 до 100 мінімальних зарплат. А якщо рослин понад півтисячі, винний може бути позбавлений волі на строк од 5 до 12 років. А що в порушниці цей «показник» удвічі вищий, то можна лише здогадуватися, який буде вирок суду.

Микола ВОЛОК, власний кореспондент «Голосу України».

Кіровоградська область.

Право

Кровопролиття можна уникнути, якщо виконувати закони. Навіть недосконалі

***Недавні** трагічні події на Софійському майдані окреслили широке коло проблем і, насамперед, у здійсненні державної правової політики.*

Аналізуючи дії учасників конфлікту, доходимо висновку, що запитань, відповідей на які поки що не маємо, більш ніж досить. Одне з них — щодо правомірності дій правоохоронних органів, зокрема застосування ними проти учасників похоронної процесії так званих спеціальних засобів — гумових кийків, сльозоточивого газу. Що ж каже Закон з цього приводу?

Згідно зі ст.2 «Закону про міліцію» на неї покладено обов'язок — забезпечувати громадський порядок законними методами. А ст.14 цього ж Закону передбачено, що працівники міліції мають право застосовувати спецзасоби для припинення масових безпорядків, групових порушень громадського порядку, а також для захисту життя особистого чи громадян. Отже, для того, щоб виправдати або ж звинуватити працівників міліції у перевищенні повноважень, маємо з'ясувати, що то є «масові безпорядки», і чи були вони 18 липня біля Софійського собору?

Тут і починається найцікавіше, бо виявляється, що в Кримінальному кодексі України відсутнє саме поняття «масові безпорядки». Однак, якщо звернутися до Постанови Пленуму Верховного суду України від 28.06.91 року «Про судову практику в справах про хуліганство», можна дізнатися, що «масові безпорядки» відрізняються від хуліганства за ознаками масових погромів, руйнувань, підпалів. Останніх, як відомо, того сумнозвісного вівторка на Софійському майдані не було.

Що ж до небезпеки особистому життю, то, зрозуміло, кожна людина, в тому числі й міліціонер, розуміє її по-своєму. Отже і діють відповідно.

В діях учасників похоронної процесії питань, здається, менше. Правова оцінка їхньої поведінки, яку дав виконувач обов'язків міністра юстиції В.Онопенко, однозначна: чинне законодавство України було порушено, бо поховання патріарха відбулося без дозволу властей, які, згідно із Законом, визначають, кого й де хоронити.

Усі крапки над «і» все ж має розставити слідство. Та вже сьогодні зрозуміло, що кровопролиття могло й не бути, якби обидві сторони конфлікту дотримувалися букви Закону.

Алла РОМАНЧУК.

КОНДИТЕРСКИЕ ИЗДЕЛИЯ
оптом и мелким оптом со складов в Киеве:

конфеты, печенье, вафли, карамель, шоколад, батончики, холодок, жвачки...

Тел./факс (044) 290-02-03.

Научно-производственная фирма «РОСС»

Производитель МИНИ-ХЛЕБОПЕКАРЕН класса "ДОКА"
предлагает комплекты мощностью 400, 800, 1200 кг. хлеба в смену.
Тел. в Харькове (0572) 149-146, 14-93-53, 32-65-05.

Підприємство реалізує зі складу в Києві

АВТОМОБІЛІ

- ГАЗ - 31029 "Волга",
- ГАЗ - 330210 "Газель",
- УАЗи всіх модифікацій

Можливий **бартер** на цукор.

Тел./факс: 449 - 29 - 17

До відома акціонерів акціонерного товариства «Надія».

22 серпня відбудуться загальні збори акціонерів АТ «Надія».

Порядок денний:
1. Звіт ревізійної комісії.
2. Звіт голови правління.

Збори відбудуться за адресою: м. Гадяч, вул. Будька, 47.

Официальный представитель Горьковского завода «АО ГАЗ» и АО «Москвич» (АЗЛК) предлагает со склада в Киеве новые автомобили:

ПАЗ-3205

Автомобили УАЗ всех модификаций

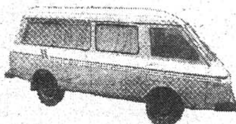
ГАЗ-3302 «Газель» шасси, тентованные и промтоварные автофургоны ГАЗ-3307 ГАЗ-4301

ИЖ-2715 грузовые и грузопассажирские

ГАЗ-31029
ГАЗ-31029-051
ГАЗ-31022
ГАЗ-310240
ГАЗ-310212

Микроавтобусы РАФ люкс, полулюкс, санитарный

прицепы к легковым автомобилям

Москвич 2141-S
Москвич-2335 пикап на базе М-2141
Москвич-2141-S (такси)

Тел. в Киеве: (044) 462-54-73, 462-54-74 462-54-75, 561-44-00.

Удобная форма оплаты и выгодные условия для каждого покупателя!
Оптовым покупателям предоставляются существенные скидки.

Телефоны региональных представителей в Украине:

Белая Церковь	(263) 6-02-83	Луганск	(0642) 55-70-21
Винница	(0432) 32-49-60	Луцк	(03322) 5-14-08
Горловка	(06242) 4-63-97	Никополь	(05662) 2-13-56
Днепропетровск	(0562) 27-06-61, 27-99-85	Севастополь	(0692) 23-60-66
Дрогобыч	(03244) 3-11-59, 2-11-48	Тернополь	(03522) 2-23-00
Запорожье	(0612) 34-60-08, 34-82-35	Черновцы	(03722) 4-57-07

Ивано-Франковск (03422) 2-53-01

Концерн «Укрпромінвест» реалізує зі складу в Києві:

- ✓ арахіс;
- ✓ какао-порошок;
- ✓ ізюм;
- ✓ ванілін;
- ✓ каву смажену в зернах.

Київ (044) 462-51-40, 462-51-41, 462-51-42.

Реалізуємо зі складів в Україні

Перець чорний горошком (Індія), 580 г/л
Перець запашний (Ямайка)
Перець червоний стручковий (Індія)
Корицю мелену (Мадагаскар)
Прчичний порошок (Росія)

Вінниця	(0432)	32-18-25
Дніпропетровськ	(0562)	42-20-44
Житомир	(0412)	34-34-40
Запоріжжя	(0612)	65-31-66
Івано-Франківськ	(03422)	3-20-44
Київ	(044)	417-70-80
Костянтинівка	(06272)	5-34-52
Луцьк	(03322)	3-03-14
Львів	(0322)	72-11-39
Одеса	(0482)	44-46-22
Рівне	(0362)	23-72-07
Снятин	(03476)	2-13-45
Маріуполь	(0629)	35-72-73
Ужгород	(03122)	2-75-59
Хмельницький	(03822)	9-38-86
Херсон	(0552)	54-91-93

Электросчетчики компании «Росток» — это мировой уровень.

Цены значительно ниже мировых стран СНГ и Украины.

Тел. (044) 488-75-42, 441-44-89, 441-44-56, факс (044) 484-51-08

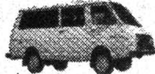
Малое предприятие «Гарант» постоянно реализует НЕФТЕПРОДУКТЫ:

технические масла, мазут, гудрон, деготь, бензин, дизтопливо, битум жидкий М 3, битум сухой М 4, бензол, рубероид.

Тел.: (05667) 6-87-97, 4-39-88.

АВТОМОБИЛИ

новые:

РАФ — любых модификаций

ГАЗЕЛЬ

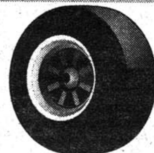
Оформление и получение в течение 2-х часов со склада в г. Киеве.

Предприятие «ТРОПОС»

Тел./факс: (044) 268-10-88.

Организация реализует со склада в г. Днепропетровске:

АВТОШИНЫ

для грузовых и легковых автомобилей, сельхозтехники, погрузчиков, мотоциклов. Самовывоз и вагонные поставки.

Тел.: (0562) 445-448, 440-044 Факс 442-406.

Украинско-Латвийская Энергетическая Компания

ДИЗЕЛЬГЕНЕРАТОРЫ
Сварочные агрегаты
Со склада в Харькове
от 8 кВТ до 2.5 МВт (стационарные, передвижные, различной степени автоматизации)

- ПРОИЗВОДИМ И ПРОДАЕМ
- КАПИТАЛЬНЫЙ РЕМОНТ
- ПОЛНОЕ ТЕХОБСЛУЖИВАНИЕ
- РАССМОТРИМ ВАШИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Харьков, 310103, а/я 4890 ☎ (0572) 33-13-02, (факс) 33-40-66

Организация реализует

- мешки бумажные
- макаронные изделия в ассортименте
- оборудование для мельниц и элеваторов
- гидроизоляционный материал «Бризол»

Тел.: (044) 224-60-51, 544-39-51, 221-39-99.

«Гордіїв вузол» освітянських проблем

Чи можна його розв'язати?

Коментар

БОЛЮЧІ проблеми освітянської галузі. Хто про них не знає. Це насамперед кадрове забезпечення, захист інтересів молодого покоління, контроль за якістю освіти з боку держави. Розв'язання цих та інших проблем сприятимуть стабілізації системи освіти в нашій державі, нададуть нового імпульсу її вдосконаленню і дадуть змогу інтегруватися до світової системи освіти.

Велику надію Міносвіти покладає на нову редакцію Закону «Про освіту», бо чинний, прийнятий за часів колишнього Союзу, уже не відповідає тим об'єктивним процесам, які відбуваються в нашій державі.

Нещодавно Верховна Рада України розглянула поправки до цього Закону і прийняла їх у першому читанні. З урахуванням доповнень і пропорцій Закон буде доопрацьовано і подано на друге читання до Верховної Ради, що плановано на вересень—жовтень цього року.

Отже, яких істотних змін зазнав чинний Закон? Про це редакція попросила розповісти міністра освіти Михайла ЗГУРОВСЬКОГО.

— Якщо висловлюватися, так би мовити, цифрами, то змістової чи редакційної переробки зазнали майже всі статті чинного Закону, в тому числі і преамбула. Крім того, введено чотири нові статті. Зокрема з'явилася нова ст. 27, в якій дано визначення системі освіти.

Замість двох міністерств записано: «Міністерство освіти», а до переліку органів управління освітою внесено також Міністерство освіти Автономної Республіки Крим.

Окремо визначені повноваження Міносвіти і інших міністерств і відомств, які мають у своєму підпорядкуванні заклади освіти. До ст. 12 введено пункт, що встановлює інші повноваження міністерств через відповідні положення про них. Внесено також істотне доповнення про те, що акти Міністерства освіти України, прийняті в межах його повноважень, є обов'язковими для міністерств і відомств, що мають у своєму підпорядкуванні заклади освіти, Міносвіти Автономної Республіки Крим, місцевих органів влади. Це дасть можливість чіткіше реалізувати ідею подвійного підпорядкування усіх закладів освіти.

Якщо говорити про контроль, то нова ст. 5 на рівні Закону дає право Міносвіти здійснювати контроль за роботою навчальних закладів незалежно від форм власності. Це відповідно упорядковує і дисциплінує діяльність як державних, так і приватних навчальних закладів.

Треба згадати ще одну, істотно перероблену ст. 16 чинного Закону (тепер це ст. 17) про створення вищого навчального закладу. У ній записано, що потребу в закладах освіти, незалежно від форм власності, встановлює Кабінет міністрів або місцеві органи влади (для тих, що засновані на комунальній власності). Законодавчо встановлено, що діяльність освітянського закладу розпочинається тільки після отримання ліцензії. Відсутність цієї норми уже призвела до некерованого процесу: з 200 приватних навчальних закладів лише 108 мають ліцензію. Решта з 1 липня ц.р. припинили свою діяльність. Інша стаття, 26, уточнює, що документ про освіту встановленого зразка може видавати тільки атестований заклад освіти. А ст. 9 уточнює, що світський характер закладів освіти не стосується закладів, заснованих релігійними організаціями.

Тепер про більш конкретні поправки, що, без сумніву, стосуються широкого загалу освітянських працівників.

У новій редакції Закону із системи органів громадського самоврядування навчального закладу вилучено раду. Замість неї введено загальні збори (конференцію) колективу закладу освіти. Це унеможливить дублювання функцій радою і ректором (директором), на якого тепер покладено персональну відповідальність за діяльність закладу освіти перед відповідним органом управління. Крім того, ст. 19 на законодавчому рівні затверджує порядок виборів і призначення керівників закладів освіти.

Кількома іншими статтями встановлено чіткішу систему освітньо-кваліфікаційних рівнів, наукових ступенів та вчених звань. Визнано за доцільне вилучити наукові ступені бакалаврів та магістрів наук.

Відповідно з тезою в ст. 14 запроваджується безплатний проїзд учителів, які працюють у сільській місцевості.

Далі — щодо навчального процесу. У ст. 35 знято положення про обов'язковість навчання в школі до 15 років і запроваджується норма, згідно з якою держава гарантує молодій людині право на здобуття загальної середньої освіти. Поява цього положення продиктована аналізом практики, яка вже призвела до негативних наслідків.

Змінено назву «професійна освіта» на «професійно-технічну», що уточнює важливий момент: в разі вступу до ПТУ на базі неповної загальної освіти особа має обов'язково здобути і загальну середню освіту. У Законі також дано чітке визначення закладів, які належать до категорії ПТУ, а також визначено соціальні гарантії держави учням ПТУ з дітей-сиріт, дітей, що залишилися без піклування батьків, чи дітей, які потребують особливих умов виховання. Вони перебувають на повному утриманні держави.

У ст. 41 уточнено, що до вузів, які готують молодших спеціалістів, можна приймати осіб з неповною загальною освітою, чого не відображено в чинному Законі. Ще один пункт цієї ж статті вводить нове положення — здобуття вищої освіти може цілком або частково оплачувати не тільки держава, а й юридичні та фізичні особи. Це дає право державним закладам на рівних конкурувати з приватними. Запроваджуються також індивідуальні форми навчання для талановитої молоді.

Відповідно зі ст. 48 встановлюється порядок та визначені органи, які здійснюють контроль за якістю освіти, а також запроваджується статус національного вузу.

Ст.50 та 51 уточнюють перелік учасників навчально-виховного процесу, визначено їх дві категорії.

Необхідні пільги для тих, хто навчається без відриву від виробництва, встановлено ст. 51 і передбачено змінювати їх у разі потреби постановою Кабінету міністрів.

Запроваджено нову норму (ст. 52), згідно з якою ті, хто навчався за кошти з бюджету, можуть бути направлені на роботу. Це спричинено катастрофічною ситуацією із забезпеченням кадрами бюджетних установ, особливо загальноосвітньої школи та дошкільних закладів у сільській місцевості.

Чітке визначення науково-педагогічних працівників (ст. 54) дає змогу залучати до них і навчально-допоміжний персонал, права якого стосовно оплати праці, пільг у чинному законодавстві не було охарактеризовано. Тепер це непорозуміння знято.

У ст. 57 доповнено права педагогічних працівників, які працюють у сільській місцевості, а саме — вони матимуть змогу брати участь у паюванні землі. Крім того, навчальним закладам за рахунок власних коштів надано право виплачувати педагогічним та науково-педагогічним працівникам матеріальну допомогу для розв'язання соціально-побутових проблем.

У новій редакції Закону знято перелік можливих нагород, бо він може змінюватися і тому не потребує жорсткого фінансування.

Чималий внесок у перемогу збірної України над командою Латвії в Юрмалі в розіграші Кубка Девіса зробив київський тенісист Андрій Рибалко. Велику надію покладають на Андрія і в майбутньому матчі цього ж турніру Єгипет — Україна.

На знімку: грає Андрій Рибалко.

Фото Віктора СУХОРУЧКІНА (Фуджі-спорт-студія).

НОК ПІДТВЕРДИВ, ЩО КОМАНДА УКРАЇНИ ВІЗЬМЕ УЧАСТЬ У ЛІТНІЙ ОЛІМПІАДІ-96

НАЦІОНАЛЬНИЙ олімпійський комітет України підтвердив участь спортсменів України у ХХУ1 літніх Олімпійських іграх 1996 року в Атланті (США). Таке рішення було прийнято виконкомом НОК у відповідь на отримане офіційне запрошення Міжнародного олімпійського комітету взяти участь в Іграх. Згідно з прийнятою процедурою, підтвердження буде відправлено на адресу МОК.

— Олімпійці України вперше виступатимуть на літніх Іграх як представники незалежної країни, — сказав президент НОК України Валерій Борзов. — У плані підготовки до цієї значної події ми маємо виконати великий обсяг роботи, вирішити багато питань — науково-методичних, медичних, організаційних, політичних та інших. Власне, підготовка вже йде на всіх напрямках. Зокрема більшість наших команд вже цього року проведуть своєрідну репетицію на олімпійських аренах Атланти. Вони візьмуть участь у чемпіонатах США, чемпіонатах світу, міжнародних турнірах. Нещодавно звідти повернулися веслувальники, а вирушила до Атланти команда з синхронного плавання, готуються легкоатлети, гімнасти, штангісти, борці, представники інших видів спорту.

ЮРІЙ ТУМАСОВ: «ГАДАЮ, ЩО В ОЛІМПІЙСЬКІЙ АТЛАНТІ МИ ПОБАЧИМО ЯК МІНІМУМ ТРИДЦЯТЬОХ УКРАЇНСЬКИХ ЛЕГКОАТЛЕТІВ»

Тридцять сім українських легкоатлетів візьмуть участь у чемпіонаті світу, який стартуватиме 4 серпня у шведському місті Гетеборзі. Вони виступлять в 23 дисциплінах, а всього розіграватиметься 43 комплекти нагород, причому спортсмени змагатимуться також за «путівки» на Олімпійські ігри-96. Слід зазначити, що в складі української команди виступить відомий стрибун з жердиною, неодноразовий рекордсмен світу Сергій Бубка. «До збірної увійшли всі найсильніші легкоатлети країни, — сказав президент Федерації легкої атлетики України Юрій Тумасов, — і в нас є підстави очікувати успішних стартів. Більше того, візьму на себе сміливість передбачити, що як мінімум тридцятьох українських атлетів ми побачимо в олімпійській Атланті...»

Юрій Тумасов повідомив, що прихильників легкої атлетики нашої країни чекає приємний сюрприз. Чемпіонат світу, у якому візьмуть участь спортсмени 206 країн, практично у повному обсязі покаже Українське телебачення. У Гетеборг вирушає команда тележурналістів. Вона кожного дня протягом майже трьох годин по першій програмі УТ розповідатиме про перипетії цієї грандіозної, на думку шведської преси, події. Слід зазначити, що Останкіно не планує показ чемпіонату, а Російське телебачення має намір робити це у запису.

Великий футбол — знову в Києві!

ДОЛЯ подарувала нам чудову можливість — завдяки участі київського «Динамо» в Кубку європейських чемпіонів спостерігати за грою кращих команд Європи.

9 серпня на Республіканському стадіоні столиці України наші хлопці в першому матчі попереднього кола Ліги чемпіонів прийматимуть чемпіона Данії — клуб «Ольборг». Датський футбол на провідних ролях на континенті, адже національна збірна цієї країни — чемпіон Європи-92. Чого варті одні тільки Расмуссен з Бу Андерсеном — зірки національної збірної! Очолює ж команду славнозвісний Зепп Піонтек.

Олександр Шовковський і Олег Лужний, Владислав Ващук і Юрій Калитвинцев, Сергій Ребров і Андрій Шевченко — усі динамівці сподіваються на вашу підтримку, шановні любителі футболу. Тож подаруймо нашому «Динамо» дванадцятого гравця в матчі! Початок зустрічі о 19-й годині.

(Прес-служба Акціонерного товариства «ФК «Динамо» (Київ)»).

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Перший заст. головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редколегія: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

◆ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◆ Рукописів не повертаємо.
◆ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

◆ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 371624.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311142.